

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля Юрій БІДЗІЛЯ
« *31* » *січня* 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИКИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Освітня програма	Журналістика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і практика тележурналістики» для здобувачів вищої освіти галузі знань **06 Журналістика** спеціальності **061 Журналістика** освітньої програми «Журналістика».

Розробник: *Соломін Євген Олександрович*, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувач, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри журналістики**

Протокол № 8 від 30 січня 2025 року

Завідувач кафедри Євген СОЛОМІН

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 4 від 31 січня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 9 (у т. ч. 1 ЄКТС – курсовий проєкт)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 270	3-й	3-й
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4/3 самостійної роботи здобувача – 5/4	5-й/6-й	5-й-6-й
	Лекції:	
	20 год./-	6 год.
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	54 год./ 44 год.	26 год.
Форма підсумкового контролю: комбінована	Самостійна робота:	
	76 год./ 46 год.	208 год.
	Індивідуальна робота (курсний проєкт):	
	-/30 год.	30 год

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни **«Теорія і практика тележурналістики»** є ознайомлення студентів з теоретичними засадами телевізійної журналістики, історією телебачення та його роллю в суспільстві, специфікою та складовими телевізійної комунікації, історичними етапами розвитку телебачення як технології і професії; набуття ними комплексного розуміння сучасного телевізійного процесу та розподілу професійних ролей на ТБ; вивчення студентами системи жанрів телевізійної журналістики, методів роботи з джерелами інформації, принципів взаємодії з ньюзмейкерами, учасниками подій та експертами, телеаудиторією; знайомство з технологією створення аудіовізуального продукту в різних телевізійних жанрах, структурою та принципами верстки телепрограм; вироблення у студентів практичних навичок роботи у творчій групі, планування знімального процесу, моделювання телевізійних повідомлень, критичного аналізу творів у сучасному телеєфірі.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК01.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК02.** Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК05.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК06.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК07.** Здатність працювати в команді
- ЗК11.** Здатність спілкуватися державною мовою.
- ЗК12.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК13.** Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні компетентності:

- СК01.** Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.
- СК02.** Здатність формувати інформаційний контент.
- СК03.** Здатність створювати медіапродукт.
- СК04.** Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.
- СК05.** Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.
- СК07.** Здатність адекватно застосовувати набуті знання з теорії та методики журналістської творчості, теорії й практики інформаційно-комунікаційної діяльності й навички для вирішення проблем у професійній журналістській діяльності.
- СК08.** Здатність використовувати різні методи пошуку, оброблення та аналізу різноманітної інформації, будувати та розвивати логічні аргументи з чітким формулюванням висновків щодо них.
- СК09.** Здатність прогнозувати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи інформаційні акції, зважаючи на положення і методи інших (не соціальнокомунікаційних) наук.
- СК10.** Здатність осмислювати, аналізувати інформаційно-комунікаційні, суспільні процеси, виробляти та коригувати стратегію, план дій з огляду на зміну ситуації.
- СК11.** Здатність самостійно організувати інформаційно-комунікаційну діяльність, спілкуватися з аудиторією на визначену тему.

СК14. Здатність критично оцінювати свій та чужий інформаційний продукт, інформаційну діяльність загалом.

СК15. Здатність координувати виконання власних редакційних завдань із завданнями колег.

СК16. Здатність спілкуватися, співпрацювати зі спеціалістами інших сфер, представниками різних професійних груп, експертами з різноманітних галузей знань тощо з метою виконання журналістських завдань.

СК17. Здатність виокремлювати під час виконання виробничих завдань факти, події, процеси та ін., про які бракує знань і які не вдається відтворити, що передбачає необхідність у самоосвіті та професійному вдосконаленні.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни **«Теорія і практика тележурналістики»** є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

«Основи журналістики»

«Основи масової комунікації»

«Вебтехнології в ЗМК»

«Теорія і практика друкованої журналістики»

«Теорія і практика радіожурналістики»

«Медіалігвістика»

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми **«Журналістика»**, вивчення навчальної дисципліни **«Теорія і практика тележурналістики»** повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПР):

Програмні результати навчання	Шифр ПР
Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.	ПР01
Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	ПР02
Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.	ПР04
Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.	ПР05
Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.	ПР07
Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.	ПР08
Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.	ПР09
Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.	ПР11
Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.	ПР13
Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.	ПР14

Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.	ПР15
Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.	ПР16
Глибоко розуміти специфіку медіа Закарпаття як поліетнічного прикордонного регіону України, враховувати у професійній діяльності.	ПР19
Опанувати специфіку роботи в новітніх засобах масової інформації, майстерно оперувати сучасними методами роботи журналіста в умовах глобалізації, гібридної війни та потреб демократичного розвитку українського суспільства	ПР20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Теорія і практика тележурналістики»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПР
Уміє застосовувати в професійній діяльності знання з основ телевиробництва.	ПР01
Ефективно використовує різні ресурси для створення аудіовізуального продукту.	ПР02
Вміє знаходити, верифікувати та використовувати різнопланову інформацію.	ПР04
Володіє технічним та програмним устаткуванням для проведення відеозйомок.	ПР05
Вміє спланувати власну медіадіяльність та діяльність знімальної групи	ПР07
Здійснює пошук, обробку та застосовує додаткову інформацію для виробництва якісного контенту.	ПР08
Розуміє виклики різних верст, зокрема й громадянського суспільства.	ПР09
Вільно спілкується державною мовою та налагоджує професійну комунікацію.	ПР11
Передбачає реакцію аудиторії на поширений контент.	ПР13
Генерує інформаційний контент.	ПР14
Створює медіапродукт з урахуванням специфіки телевізійної платформи	ПР15
Вміє планувати свою роботу та роботу команди для створення контенту та його просування	ПР16
Орієнтується в особливостях комунікації в умовах виробництва телевізійного контенту в поліетнічному регіоні.	ПР19
Застосовує новітні методи роботи та оперативно реагувати на виклики для системи інформаційної безпеки та просування демократичних цінностей	ПР20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни **«Теорія і практика тележурналістики»** є стандартизовані та наскрізні тести; командні та індивідуальні проекти; презентації результатів виконаних завдань; завдання на телевізійному обладнанні, реальних об'єктах; інші види індивідуальних та групових завдань із створення телевізійних проектів; контроль у вигляді модульної контрольної роботи; екзамен.

Методи навчання: словесні (лекції, пояснення, навчальні дискусії), візуальні (презентації), проблемно-пошукові (аналіз ролєвих ситуацій), індуктивні та дедуктивні, інтерактивні (групові проєкти, дискусії).

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контроль на робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	40	100
10	10	10	15	15		

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді на лабораторних заняттях, усне опитування, тестування; зйомка, монтаж та презентації відеопроектів.

Форма модульного контролю: виготовлення та презентація аудіовізуального продукту.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	40	100
15	15	15	15		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T10	T11	T12	T13	40	100
15	15	15	15		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T14	T15	40	100
30	30		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття (зйомка, написання текстів, монтаж, ефір)	-	-	36		30		8	
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	1	60	4	20	1	20	-	20
Презентація телепроєкту	-	-	4	25	1	20	1	20
Модульна контрольна робота	1	40	1	40	1	40	1	40
Разом		100		100		100		100

Критерії оцінювання під час лабораторних занять

Знання з курсу перевіряються й оцінюються за результатами усної відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми та за результатами виготовленого аудіовізуального продукту

Критерії оцінювання навчальних досягнень під час практичних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі виконав завдання повністю, без помилок; робота демонструє глибокі знання теоретичних основ тележурналістики та вміння застосовувати їх на практиці; виявив високий рівень творчого підходу, оригінальність і креативність у виконанні завдань; використав технічне обладнання телерадіостудії та програмне забезпечення на професійному рівні; грамотно та чітко виклав матеріал (зробив начитку), змонтував матеріал та презентував його у визначені строки.
4 бали	Оцінюється робота здобувача, який виконав завдання в основному правильно, але є незначні недоліки або помилки, які не впливають суттєво на якість роботи; робота демонструє достатній рівень знань, але в окремих аспектах спостерігається поверховість; творчий підхід є, але він не завжди послідовний або достатньо оригінальний; технічне обладнання та програмне забезпечення використано з невеликими недоліками або без повного застосування функцій; грамотність та чіткість викладу переважно відповідають вимогам, але трапляються дрібні помилки в мовленні чи

	монтажі; змонтував матеріал та презентував його із незначним порушенням строків.
3 бали	Оцінюється робота здобувача, який виконав завдання частково або з помітними помилками, які знижують якість роботи; демонструє лише базові знання теоретичних основ тележурналістики; творчий підхід є слабким або відсутнім, робота виглядає стандартно; використання технічного обладнання та програмного забезпечення обмежене, наявні серйозні технічні помилки; виклад матеріалу (начитка, монтаж) містить значні мовні або технічні недоліки; презентація матеріалу проведена з істотним порушенням строків.
2 бали	Оцінюється робота здобувача, який завдання виконав менше ніж наполовину або воно не відповідає поставленим вимогам; робота демонструє низький рівень знань теоретичних основ; відсутній творчий підхід; робота виглядає незавершеною; технічне обладнання та програмне забезпечення використано на низькому рівні або не використано взагалі; начитка або монтаж мають численні істотні помилки, які унеможливають якісну презентацію матеріалу; презентація не виконана зовсім.
1 бал	Оцінюється робота здобувача, який завдання не виконано взагалі або виконано на рівні, який абсолютно не відповідає вимогам; робота не демонструє жодних знань теоретичних основ тележурналістики; відсутні творчість і самостійність, матеріал не підготовлено; технічне обладнання та програмне забезпечення не використовувалися; виклад матеріалу, монтаж і презентація відсутні або виконані на неприйнятному рівні.
0 балів	Оцінюється робота здобувача, який не виконав завдання чи не надав матеріал для оцінювання; робота не відповідає жодному із встановлених критеріїв, матеріал не має навіть мінімальної цінності чи релевантності.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (Е) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь серйозний елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзамену (без підсумкового іспиту). Студент має право підвищити оцінку, складаючи екзамен.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Зараховано (90–100 балів, А) заслуговує здобувач, котрий всебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну й ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Зараховано (82–89 балів, В) заслуговує здобувач, котрий повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

Зараховано (74–81 бал, С) заслуговує здобувач, котрий у загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Зараховано (64–73 бали, D) заслуговує здобувач, котрий знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

Зараховано (60–63 бали, E) заслуговує здобувач, котрий володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Не зараховано (35–59 балів, FX) виставляється здобувачеві, котрий виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

Не зараховано (0–34 бали, F) виставляється здобувачеві, котрий володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань,

передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами оцінювання

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована Шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Телебачення як сучасний комунікаційний універсум. Телебачення в контексті засобів масової комунікації: інтеграція з іншими медіа. Специфіка телебачення: телевізійна достовірність і комунікативність через техніку та технології. Роль і значення телебачення в системі ЗМІ. Суспільні функції телебачення. Технології, що формують телебачення: інтерактивність, 3D, VR і трансформація контенту.

Тема 2. Історичні віхи становлення телебачення. Дослідження соціальних та технічних передумов виникнення телебачення. Роль винахідників у становленні телебачення: креативний аналіз внеску вчених. Вивчення етапів розвитку телебачення, зокрема «аматорське» телебачення Харкова. Технічний прогрес у телебаченні: від експериментів до глобальних трансляцій. Огляд перших телепередач і їхнього впливу на медіапростір.

Тема 3. Українське телебачення: від колоніальної моделі до перших спроб незалежного мовлення. Телестудії в перші десятиліття після Другої світової війни. Розвиток телебачення в період хрущовської «відлиги», радянського застою та перебудови: пропаганда, цензура та обмеження. Розбудова системи місцевого та регіонального мовлення в умовах радянської ідеології. Проголошення Незалежності України та перші кроки українського телебачення як національного медіа.

Тема 4. Телебачення часів Незалежності: особливості формування національного телевізійного простору. Формування національного телебачення в умовах незалежності: перехід від радянської централізованої системи до нової моделі управління медіа. Конкуренція державного та приватного: створення комерційних телеканалів («1+1», «Інтер», «ICTV» та ін.), формування медіахолдингів, олігархізація медіапростору. Формування регіонального та місцевого мовлення. Соціальна роль телебачення в умовах суспільно-політичних криз (Помаранчева революція, революція Гідності). Медіа як зброя: російський вплив на інформаційний простір України

Тема 5. Телемовлення під час війни Росії проти України у 2014-2022 рр. та з 2022 р. Гібридні виклики та інформаційна війна 2014-2022 рр. Анексія суверенного інформаційного простору в АР Крим, окремих районах Луганської та Донецької областей. Російська пропаганда та дезінформація як виклики для системи національної інформаційної безпеки. Від заборон російського телевізійного мовлення – до еволюції проросійських медіа в Україні. Організація національного інформаційного спротиву російському повномасштабному вторгненню у 2022 р. Формування єдиної інформаційної політики загальнонаціональними каналами (марафон «Єдині новини») та альтернативне інформування під час війни («Марафон 24 каналу», «Суспільне. Спротив», «Незламна країна» («5 канал» та ін.)).

Модуль 2

Тема 6. Інформаційне телевізійне мовлення. Діяльність служб телевізійних новин. Професійні стандарти новинної журналістики: баланс думок і точок зору, достовірність, відокремлення фактів від коментарів, точність, повнота, оперативність. Особливості планування та верстки, формування «порядку денного», роль ведучого в програмі. Проблема конкуренції інформаційних програм. Основні тенденції розвитку телеінформації.

Тема 7. Програма новин як типова форма телеінформації. Природа теленовин. Використання маніпулятивних технологій у теленовинах. Жанрова парадигма теленовин. Репортаж як найдосконаліший формат подачі інформації в теленовинах. Драматургія телерепортажу.

Тема 8. Основні жанри інформаційної журналістики. Особливості інформаційних жанрів тележурналістики. Інформаційний привід. Новина. Структура новини. Інформаційне повідомлення (БЗ, БЗ+ЛАЙФ, БЗ+СХ). Специфіка сучасної репортажної тележурналістики. Різновиди репортажу: подієвий, тематичний, проблемний, спеціальний репортаж. Відновлений (інсценований) репортаж методом реконструкції події. Послідовність дій журналіста при підготовці та видачі в ефір телерепортажу.

Тема 9. Організація інформаційного телевиробництва. Статус новин на телеканалі як головного іміджевого продукту. Національні та регіональні новини. Організація роботи об'єднаного (конвергентного) ньюзруму. Дійові особи в кадрі та за кадром телевізійної служби новин.

Модуль 3

Тема 10. Екранна публіцистика. Традиції аналітичної та художньої телевізійної публіцистики та її нових форматів - відеоблоги, влогінг, соцмережі. Екранна публіцистика: від опису реальності до глибокої аналітики. Роль інтерактивних елементів у телевізійних програмах. Перехід від лінійних програм до мультимедійних проєктів та платформ (YouTube, TikTok, Instagram тощо) допомогли адаптувати публіцистику під швидкість споживання контенту. Сучасні тенденції розвитку екранної публіцистики: нові формати публіцистики, стрімінгові платформи (YouTube, TikTok), подкасти.

Тема 11. Аналітико-публіцистичні жанри телевізійної журналістики. Аналітичний огляд як основний жанр телевізійної журналістики. Міжнародний, спортивний, економічний, політичний і культурний огляди в контексті адаптації до цифрового середовища, соцмереж та онлайн-платформ. Особливості створення підсумкових програм у контексті сучасних медіа, запровадження нових формативних технік: «довгі формати», «deep-dive», репортажі тощо. Роль ведучих і жанри коментарів: від традиційного монологу до сучасних телевізійних діалогів.

Тема 12. Художньо-публіцистичні жанри телевізійної журналістики. Сучасна специфіка художніх жанрів на ТБ: мікс та гібридні формати, влогінг, документальні серіали. Вплив соціальних мереж жанротворення: короткі відео, Instagram stories, TikTok. Поєднання документальності, публіцистичності й образності в сучасному ТБ: створення образу на екрані. Поняття «внутрішній монолог», «авторське бачення» у сучасних медіа, авторське бачення в епоху діджиталізації, внутрішній монолог у візуальному контексті; паралельні жанри та змішування стилів. Пошук форми, художнього образу і прийомів у сучасному телевізійному контенті.

Тема 13. Документально-ігрові, ігрові та художні жанри на телеекрані. Телевізійна передача, програма, канал як складні телевізійні форми. Походження понять. Жанрова синтетичність (взаємодія інформаційних, публіцистичних і художніх жанрів) – ключова риса сучасних телепрограм. Телевізійні видовища (шоу), телеконкурси, телеігри, телевікторини, квізи. Телевистава, телеконцерт, телефільм – складні художньо-публіцистичні жанри/форми на телеекрані. Специфіка та принципи постановки телевізійних видовищ. Взаємодія простору і часу, умовності й документальності в телевізійному творі. Сучасні проблеми телевізійного мистецтва.

Модуль 4

Тема 14. Етика в роботі тележурналіста. Етичні засади професійного журналіста. Джинса як порушення професійної етики. Діти та підлітки в телеефірі. Демонстрація людей з особливими потребами та вразливих груп населення. Гендерний баланс у медіа. Точність інформації та етика при висвітленні конфліктів. Стандарти журналістики під час війни. Приватне життя людини: етичний та законодавчий аспекти. Публічні персони та висвітлення їхнього приватного життя. Особливості висвітлення злочинів на ґрунті гомофобії чи трансфобії. Толерантність і мультикультуралізм як орієнтири професійної поведінки тележурналіста.

Тема 15. Забезпечення прав та свобод журналістів. Правові гарантії для журналістів у цифрову еру. Правові наслідки порушення прав журналістів в цифрових і традиційних медіа. Доступ до інформації: правові механізми і обмеження. Авторське право, плагіат та відповідальність за порушення інтелектуальної власності.

Відповідальність за поширення недостовірної інформації. Обмеження свободи слова: законодавча регламентація та обмеження під час війни.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек.	лаб.	с.р.	курс. пр.		лек.	лаб.	с.р.	курс. пр.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
МОДУЛЬ 1.										
Тема 1. Телебачення як сучасний комунікаційний універсум.	8	2		6		11	1		10	
Тема 2. Історичні віхи становлення телебачення.	8	2		6		16	1		15	
Тема 3. Українське телебачення: від колоніальної моделі до перших спроб незалежного мовлення.	8	2		6		16	1		15	
Тема 4. Телебачення часів Незалежності: особливості формування національного телевізійного простору.	8	2		6		16	1		15	
Тема 5. Телемовлення під час війни Росії проти України у 2014-2022 рр. та з 2022 р.	8	2		6		17	2		15	
Разом за модуль	40	10	-	30		76	6		70	
МОДУЛЬ 2.										
Тема 6. Інформаційне телевізійне мовлення.	32	4	16	12		19		4	15	
Тема 7. Програма новин як типова форма телеінформації.	30	2	16	12		19		4	15	

Тема 8. Основні жанри інформаційної журналістики	24	2	10	12		17		2	15	
Тема 9. Організація інформаційного телевиробництва.	24	2	12	10		17		2	17	
Разом за модуль	110	10	54	46		72		12	62	
Разом за 5 семестр	150	20	54	76		150	6	12	132	
6 семестр										
МОДУЛЬ 3										
Тема 10. Екранна публіцистика.	18		8	6	4	17		2	11	4
Тема 11. Аналітико-публіцистичні жанри телевізійної журналістики.	18		8	6	4	17		2	11	4
Тема 12. Художньо-публіцистичні жанри телевізійної журналістики.	18		8	6	4	19		2	11	6
Тема 13. Документально-ігрові, ігрові та художні жанри на телеекрані	20		8	6	6	16		2	10	4
Разом за модуль	74		32	24	18	69		8	43	18
МОДУЛЬ 4										
Тема 14. Етика в роботі тележурналіста.	25		8	11	6	25		3	16	6
Тема 15. Забезпечення прав та свобод журналістів.	21		4	11	6	26		3	17	6
Разом за модуль	46		12	22	12	51		6	33	12
Разом за 6 семестр	120		44	46	30	120		14	76	30
Разом за курс	270	20	98	122	30	270	6	26	208	30

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна

1.	Основи роботи з телевізійною камерою та мікрофоном, робота в кадрі та поза кадром, робота в команді з оператором, спілкування із співрозмовником, формування власного телевізійного іміджу.	16	4
2.	Види і прийоми монтажу, візуальні рішення. Основи роботи із професійними монтажними програмами (Adobe Premier Pro та ін.)	16	4
3.	Технологічні основи підготовки та випуску в ефір інформаційних програм (формування творчих команд (редакцій), розподілення ролей, формування «порядку денного», зйомка, робота з текстом, монтаж, ефір, запис програми, розміщення в мережі).	10	2
4.	Принципи організації та функціонування конвергентного ньюзруму.	12	2
5.	Виробництво «Ток-шоу»: поєднання «розмовної» та «ігрової» сутностей. Ключові елементи жанру (ведучий, співрозмовники, «внутрішній» глядач та експерти, глядач біля телеекрану) та розміщення в мережі.	10	3
6.	Специфіка художніх жанрів на ТБ. Телевізійний нарис як ключовий жанр художньої телепубліцистики, складність і багатомірність нарису, поєднання документального дослідження та оповідання.	10	3
7.	Створення студійної програми публіцистичного спрямування (тема – на вибір студента).	10	2
8.	Підготовка до створення проекту з етнотолерантності: сценарний план, режисерський задум, операторська майстерність.	10	3
9.	Виробництво проекту «Поліетнічне Закарпаття: українські румуни» (варіанти: німці, угорці, словаки, чехи, поляки») та розміщення в мережі	4	3
Разом		98	26

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Оберіть три різні типи телепрограм (інформаційна, розважальна, освітня) та проведіть їх аналіз за наступними критеріями: цільова аудиторія, основна функція програми, способи привернення уваги глядачів. Порівняння функцій телебачення: напишіть есе (300-400 слів) на тему: <i>«Телебачення як джерело інформації vs Телебачення як інструмент розваг»</i> . Міні-дослідження: проведіть опитування серед знайомих (10-15 осіб) щодо їхніх уподобань у перегляді телевізійного контенту. На основі отриманих даних підготуйте короткий звіт із графіком або таблицею, які відображають найпопулярніші типи телепрограм; основні мотиви перегляду (інформація, розвага, відпочинок тощо).	10	15

2.	Створіть у вигляді інфографіки етапи розвитку телебачення, що демонструє ключові етапи становлення телебачення (дати, технології, значущі події тощо). Підготуйте коротку презентацію на тему: «Як супутникове телебачення змінило інформаційний простір?» Підготуйте тези на тему: «Чи витіснять стримінгові сервіси традиційне телебачення?»	10	15
3.	Підготуйте коротке есе (до 300 слів) на одну з тем: «Вплив перших телетрансляцій на суспільство та культуру», «Роздержавлення телебачення в Україні: виклики та перспективи»; «Телебачення як засіб масової комунікації: уроки історії для сучасності».2. Дослідіть архіви або додаткові джерела (друковані чи електронні) та знайдіть приклад телепрограм або передач, які вважаються знаковими для кожного з періодів. Опишіть одну програму, вказавши її значення для телебачення того часу.	9	12
4.	Запишіть влог на тему: «Зміцнення ролі та розвиток місцевих ТРК. Медагрупи в системі вітчизняного телемовлення».	9	12
5	<i>Запишіть короткі відеоролики (2-3, хронометраж до 1 хв.) патріотичного спрямування для їх подальшого просування на сторінках кафедри журналістики.</i>	4	10
6	<i>Зайдіть у YouTube на сторінку @mater1ya та з розділу «Мобільний журналіст» опрацюйте матеріал «вступ» та «що потрібно для створення контенту». Із запропонованих тем («Сесія: марафон за оцінки», «Гуртожиток: життя в маленькому просторі», «Як не вмерти з голоду в студентські роки», «Романтика студентських відносин», «Пошук Wi-Fi та пристосування до життя без нього», «Чому студенти завжди спізнюються: культура пізніх приходів», «Як вижити на стипендію», «Як викладачі розуміють слова "запізнився" і "не підготувався"», «Пошук поради: дійсно важливе питання для студента») обері одну та запиши до неї стендап.</i>	4	10
7	Записати подкаст на актуальну тему (до прикладу, «Гендерна рівність: досягнення та виклики для України», «Цифровізація в Україні: як інтернет змінює бізнес і повсякденне життя?», «Психічне здоров'я в Україні: як війна змінила ставлення до психологічної допомоги?», «Соціальна нерівність в Україні: від міста до села», «Культура та ідентичність в умовах глобалізації» тощо).	3	11
8.	Запропонуйте дискусію на тему: «Взаємодія телекомпаній у світовому просторі. Роль Інтернет-технологій в обміні відеоінформацією та розвиток Інтернет-мовлення».	7	10
9.	Об'єднавшись у групи, провести опитування на тему: «Проблема професіоналізму і специфіка майстерності тележурналіста. Знання, уміння і навички тележурналіста».	7	10
10.	Мультимедійні основи виробництва контенту: вітчизняні реалії та світовий досвід. <i>Опрацювати матеріали: 1. Крецу І. Підручник з крос-медіа вид.: Іоанна Крецу, Міхаїл Гузун, Любов Василик ; пер.: Ана Лехінтан та ін. Bonn ; Sibiu : Schiller Publ. House, 2015. С. 115-133. 2. Соломін Є. О. Розвиток онлайн-медіа етнічних спільнот Закарпаття – важливий фактор формування мультикультурного інформаційного поля</i>	7	10

	транскордонного регіону. Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття : колективна монографія. Ужгород, 2021. С. 497–520.		
11.	Екранний образ телевізійного журналіста. Опрацювати матеріали: 1. Лісневська А. Мистецтво телевізійного репортажу : навч.-метод. посіб. для студ. з напряму підготовки «Кіно-, телемистецтво» та «Тележурналістика»; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 190 с. 2. Бідзіля Ю., Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Основні синхронні та діахронні обставини формування масовокомунікаційної сфери Закарпаття у XXI ст. Журналістика майбутнього: виклики, тенденції, перспективи розвитку: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 18–19 жовт. 2022 р. Львів : Простір-М, 2022. С.198-201.	7	10
12.	Журналістські професії та ампула на телебаченні. Опрацювати матеріали: 1. Лівін М. Сторітелінг для очей вух і серця. К.: Наш формат, 2020. 184 с. 2. Соломін Євген. Телевізійні новини. Луганський досвід : монографія. Ужгород : ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.	7	10
13.	Розслідувальна журналістика. Неформальна освіта на онлайн-платформі: https://video.detector.media/courses/zhurnalistski-rozsliduvannya-osnovy-i14	16	36
14.	Толерантність і мультикультуралізм як орієнтири професійної поведінки тележурналіста. Опрацювати матеріали: 1. Bidzilya, Y., Tolochko, N., Haladzhun, Z., Solomin, Y., & Shapovalova, H. (2022). The problems in the development of public broadcasting in the polycultural borderland Region of Ukraine. Amazonia Investiga, 11(53), 59–69. DOI: https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.6 2. Yuriy M. Bidzilya, Yevhen O. Solomin, Nataliia V. Tolochko, Halyna V. Shapovalova and Yaroslava M. Shebeshatian (2020). The media image of the multinational transcarpathia: the problems of the search for ethnic and civil identities. International journal of criminology and sociology. 9, 2972–2983 DOI: https://doi.org/10.6000/1929-4409.2020.09.362 3. Соломін Є. О. Масмедійна діяльність ТРК Закарпаття та Луганщини в умовах інформаційної агресії та війни: транскордонні виклики для системи національної безпеки. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Том 33 (72). № 6. Ч. 2. С. 226-231. DOI: https://doi.org/10.32782/2710-4656/2022.6.2/38	11	27
15.	Правове регулювання діяльності медіа та журналістів. Проблемні зони медіавиробництва. Деолігархізація в медіасфері. Запропонуйте влог з означеної проблематики.	11	10
	Разом	122	208

6.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання видаються здобувачам вищої освіти індивідуально і складаються із питань для дискусій, підготовки доповідей, інформаційних повідомлень з

проблемних питань. Індивідуальне завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

У межах курсу передбачено написання індивідуальних курсових проєктів з наступної тематики:

- Роль телевізійної журналістики у формуванні суспільної думки в Україні.
- Сучасні тенденції у використанні розслідувального формату на українському телебаченні.
- Етичні аспекти тележурналістики: між об'єктивністю та сенсаційністю.
- Вплив цифрових технологій на розвиток телевізійної журналістики.
- Феномен ток-шоу: маніпуляція чи відображення реальності?
- Мова телевізійного контенту: особливості стилю і вплив на аудиторію.
- Телевізійна журналістика в умовах воєнного конфлікту: виклики та перспективи.
- Особливості роботи кореспондентів у гарячих точках: технічні й етичні аспекти.
- Розвиток жанру телевізійного репортажу в Україні.
- Аналіз формату та впливу політичних ток-шоу на українському телебаченні.
- Мобільна журналістика в контексті сучасного телевізійного мовлення.
- Журналістські стандарти у висвітленні виборчих кампаній на українському телебаченні.
- Роль телевізійної журналістики у популяризації української культури.
- Телебачення як засіб пропаганди: порівняльний аналіз українських та зарубіжних каналів.
- Інтерв'ю на телебаченні: специфіка підготовки та проведення.

Критерії оцінювання курсових проєктів:

90-100 балів (А) – «**відмінно**» заслуговує здобувач, котрий повністю і глибоко розкрив тему, продемонструвавши ґрунтовні знання та розуміння матеріалу; виконав роботу із чіткою структурою, логічною послідовністю та відповідністю поставленим завданням; використав широкий спектр актуальних джерел та провів їх критичний аналіз; виявив творчий підхід та оригінальність у вирішенні завдань курсової роботи; написав текст грамотно, дотримуючись наукового стилю; дотримався всіх вимог щодо оформлення, обсягу, цитування.

82-89 балів (В) – «**добре**» заслуговує здобувач, котрий розкрив тему на достатньому рівні, хоча аналіз окремих аспектів міг би бути глибшим; виконав роботу з переважно логічною структурою, проте є незначні недоліки в послідовності; використав джерела, але частково обмежився описовим підходом без детального аналізу; текст роботи переважно грамотний, з поодинокими мовними або стилістичними помилками; допустив дрібні порушення технічних вимог.

74-81 балів (С) – «**добре**» заслуговує здобувач, котрий виконав роботу, розкривши тему на базовому рівні, але з недостатньою деталізацією; допустив певні недоліки у структурі або логіці викладу; обмежився мінімальним аналізом джерел; зробив значну кількість стилістичних або мовних помилок; дотримався технічних вимог частково.

64-73 балів (D) – «**задовільно**» заслуговує здобувач, котрий розкрив тему частково, але робота є поверхневою або фрагментарною; допустив суттєві помилки в структурі роботи та викладі матеріалу; використовував джерела обмежено або без критичного аналізу; текст має багато мовних і стилістичних помилок; порушив значну частину технічних вимог.

60-63 балів (E) – «**задовільно**» заслуговує здобувач, котрий виконав роботу на мінімально прийнятному рівні, частково розкривши тему; допустив серйозні недоліки в аналізі, структурі та грамотності; значно порушив технічні вимоги.

35-59 балів (FХ) – «**незадовільно**» заслуговує здобувач, котрий виконав роботу, що не відповідає темі, меті або завданням; має серйозні помилки в усіх аспектах курсової

роботи; допустив значні порушення технічних вимог; може доопрацювати роботу для повторного захисту.

0-34 балів (F) – «незадовільно» заслуговує здобувач, котрий не виконав завдання або представив плагіат; робота не підлягає доопрацюванню для захисту.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби навчання: комп'ютерне обладнання навчального ТРЦ та кабінету мультимедійної платформи «Media Vista» (<https://mediavista.com.ua/about-us>), телевізійне обладнання ТРЦ.

Платформа електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» MOODLE.

Програмне забезпечення: основне преінстальоване та ліцензійне програмне забезпечення для персональних комп'ютерів, надане у рамках міжнародного Проєкту ЄС Еразмус+ DESTIN (<http://destin.uzhnu.edu.ua/home-en/>).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Соломін Є. О. Теорія і практика тележурналістики : навчально-методичний посібник для здобувачів спеціальності 061 Журналістика освітньої програми «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Ужгород: ФОП Соломіна А. І., 2024. 40 с.
2. Мой Д., Ордольфф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62. Пер. з нім. В. Климченка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.
3. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник. К.: Центр вільної преси, 2021. 260 с.
4. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: посібник. 2-ге вид., доповн. І переробл. К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 262 с.

Допоміжна література

1. Бідзіля Ю, Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Медіа Закарпаття крізь призму етнотолерантності : Монографія. Ужгород: Гражда, 2019. 372 с.
2. Борґ Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / пер. з англ. Н. Лазаревич. Харків: Вид-во «Ранок» : Фабула, 2022. 304 с.
3. Бурд'є П. Про телебачення і журналістику. Незалежний культурологічний часопис «І». 2004. № 32. URL: <http://www.ji.lviv.ua/n32texts/bourdieu2.htm>
4. Вальорска М. Агнешка. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. К.: Академія української преси; Центр Вільної Преси, 2020. 36 с.
5. Гібридна війна: in verbo et in praxi: *колективна монографія* / під. заг. ред. проф. Р. О. Додонова. Вінниця : ТОВ «НіланЛТД», 2017. 412 с.
6. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник.. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 262 с.
7. Десятник Г.О. Від задуму до екрана : тексти лекцій. К. : КНУ, 2015. 226 с
8. Джолос О. В. Упровадження суспільного телемовлення в Україні: комунікаційні, організаційні та правові аспекти : автореф. дис. ... канд. наук із соц. ком.: 27.00.04; Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2017. 20 с.
9. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2009. 224 с.
10. Закон України «Про медіа».

11. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
12. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : *колективна монографія*. К.: Кафедра мультимедійних технологій і медіадизайну Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. 234 с.
13. Лісневська А. Мистецтво телевізійного репортажу : навч.-метод. посіб. для студ. з напрямку підготовки «Кіно-, телемистецтво» та «Тележурналістика»; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 190 с.
14. Лівін М. Сторітелінг для очей вух і серця. К.: Наш формат, 2020. 184 с.
15. Маєр К. Журналістика: підручник; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за заг. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.
16. Мащенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ : Видавництво «Україна», 2005. 382 с.
17. Мітчел С. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет/ пер. з англ. Н. Єгоровець. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2008. 407 с.
18. Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізольоватися від правди. Навчальний посібник. К.: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. 68 с.
19. Основи журналістики: навчально-методичний посібник для проведення лабораторних занять (для студентів кафедри журналістики) / Укл. Бідзіля Ю. М., Толочко Н. В. Ужгород, 2023. 46 с.
20. Посібник з журналістської етики. К. : Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с.
21. Прімбс Ш. Соціальні медіа для журналістів. Редакційна робота з Facebook, Twitter & Co. пер. з нім. В. Климченко. Київ : Академія вільної преси : Центр вільної преси, 2018. 198 с.
22. Соломін Є. О. Інформаційна безпека в умовах війни та втручань у медіасередовище. *Держава та регіон. Серія: Соціальні комунікації*. 2023. № 2(54). С. 40-47. DOI: [https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2023.2\(54\).5](https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2023.2(54).5)
23. Соломін Є. О. Луганське інформаційне телемовлення: регіональна парадигма: дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.04. Луганськ, 2014. 222 с.
24. Соломін Євген. Радянсько-російська пропаганда як засіб просування наративів та спосіб втручання в інформаційний простір: регіональний аспект. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2024. Випуск 54-55. С. 104–115. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2024.54-55.12152>
25. Соломін Євген. Телевізійні новини. Луганський досвід : Монографія. Ужгород: ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.
26. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Пер. з англ. Н. Єгоровець. К. : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. 407 с.
27. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник / В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О. М. Білоус та ін.; за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Лизанчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
28. Толочко Н. В. Становлення і розвиток телебачення на Закарпатті в історичному, політичному, культурному контекстах: дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.01. Дніпро, 2020. 280 с.
29. Фергюсон Н. Площі та вежі. Соціальні зв'язки від масонів до фейсбуку: пер. з англ. Київ: Наш Формат, 2018. 568 с.
30. Холл Кіндра. Сторітелінг, який не залишає байдужим; пер. з англ. Оксани Олійник. Київ: Yakaboo Publishing, 2021. 240 с.
31. Холод О. М. Основи тележурналістики : курс лекцій. К. : КиМУ, 2012. 121 с.
32. Шевченко В. Е Мультимедійний контент: навчальний посібник К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. 239 с.
33. Як викладати журналістику конфлікту. Посібник для викладачів факультетів журналістики. К.: ГО «Український інститут медіа та комунікації», 2019. 112 с.

34. Bidzilya, Y., Haladzhun, Z., Solomin, Y., Georgiievska, V., & Sydorenko, N. (2024). Ukrainian journalism and media security in conditions of full-scale Russian aggression. *Salud, Ciencia Y Tecnología – Serie De Conferencias*, 3, .769. <https://doi.org/10.56294/setconf2024.769>
35. Bidzilya, Y., Solomin, Y., Shvets, V., Heletei, A., & Hetsko, H. (2024). The Media's Influence on Shaping Public Opinion during Martial Law. *Journal of Intercultural Communication*, 24(4), 146-155. doi.org/10.36923/jicc.v24i4.979
36. Briggs, A., & Burke, P. (2009). *A Social History of the Media: From Gutenberg to the Internet*. Cambridge: Polity Press. 346 p.
37. Sterling, C. O'Dell, C. (2010). *The Concise Encyclopedia of American Radio*. New York: Routledge, 2010. 940 p.
38. Yuriy Bidzilya, Lidiya Snitsarchuk, Yevhen Solomin, Halyna Shkurko, Viacheslav Shvets (2024). The role of the media in the formation of national (ethnic) identity. *Community Empowerment through Education, Technology and Infrastructure*. Vol. 17 No. se2 <https://doi.org/10.14571/brajets.v17.nse2.208-219>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua>
2. Державний реєстр телерадіоорганізацій України. URL: <http://nrada.gov.ua>
3. Детектор медіа URL: <http://detector.media>
4. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>
5. Концепція забезпечення національної системи стійкості. Указ Президента України № 479/2021 від 27.09.2021 р. <https://www.president.gov.ua/documents/4792021-40181>
6. Концепція регіонального мовлення АТ «НСТУ» на 2022-2025 роки. *Суспільне мовлення*. URL: <https://corp.suspilne.media/document/1301>
7. Медіа-IQ. URL: <http://media-iq.tilda.ws/medialiteracy>
8. Медіакритика. URL: www.mediakrytyka.info
9. Медіаосвіта та медіаграмотність. URL: <https://www.aup.com.ua/mediaosv/portal-mediaosvita-ta-mediagramotnist>
10. Навчальний курс МедіаДрайвер. URL: <http://mediadriver.online/>
11. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>
12. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
13. Онлайн-курс «Медіаграмотність: практичні навички». *Prometheus*. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/course/
14. Просвітницькі курси з медіаграмотності, розроблені у рамках проекту DESTIN. URL: <https://examenarium.sumdu.edu.ua/promo/program/79>
15. Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника. URL: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F>
16. Українське радіо. URL: <https://ukr.radio/channel.html?channelID=1®ID=4>
17. Центр протидії дезінформації РНБО України. URL: <https://cpd.gov.ua>
18. Fake off. URL: <http://fakeoff.org/uk>
19. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/>
20. Stop Fake. URL: <https://www.stopfake.org>